

תת"ע (ירושלים) 855-10-23 - מדינת ישראל נ' שייבסקי דניאל

תת"ע (ירושלים) 855-10-23 - מדינת ישראל נ' שייבסקי דניאלשלום ירושלים

תת"ע (ירושלים) 855-10-23

מדינת ישראל

נגד

שייבסקי דניאל

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בירושלים

[26.09.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שרית זוכוביצקי-אורי

החלטה

1. בפני בקשה להודעה על חזרה מאישום ובקשה לפסיקת הוצאות על הנאשם בהתאם לסעיף 79 לחוק העונשין,

תשל"ז-1977.

רקע עובדתי

2. ביום 04.10.2023 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירה מיום 14.11.2022 של אי ציות לרמזור אדום

בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה תשכ"א 1961 שנאכפה באמצעות מצלמה מסוג א/3.

3. ביום 06.03.2024 בדיון הראשון שהתקיים בבית המשפט, הודה המשיב בבעלות ברכב אך כפר בנהיגה בעת ביצוע

העבירה ועל כן נקבע דיון הוכחות לעניין הוכחת החזקה ברכב במועד ביצוע העבירה.

4. ביום 21.05.2024 התקיים דיון הוכחות. בתחילת הדיון, לפני שמיעת עד ההגנה, ביקשה המבקשת לחזור בה

מהאישום ולהגיש כתב אישום חדש כנגד העד שעתיד להודות בחזקה ברכב. על אף שהמשיב כפר בעבירה לא

הסכימה המבקשת כי תינתן החלטה על זיכוי. בנסיבות אלה לא היה מנוס מקיום ההוכחות ושמיעת העד.

5. בדיון ההוכחות נשמעה עדותו של עד ההגנה שמואל סטו, גיסו של המשיב אשר רכש ממנו את הרכב. בדיון הוגשו

ראיות לרכישה הרכב.

לאחר שנשמעה עדותו הקצרה של העד ועל אף שבתחילת דיון ההוכחות בקשה המבקשת בעצמה להסב את הדו"ח

על שמו, בקשה המבקשת להגיש סיכומים בכתב. על אף התנגדות ב"כ המשיב ועל אף שבית המשפט הסכים לדחות

הסיכומים לשעה מאוחרת, עמדה המבקשת על דחיית הדיון ובסופו של יום נקבע מועד דיון נוסף ליום 17.07.2024.

6. ביום 04.07.2024 הגישה המבקשת הודעה בכתב על חזרה מאישום ובקשה לפסיקת הוצאות.
7. ביום 17.07.2024 בדיון הנוסף שנקבע לבקשת המבקשת, זנחה המבקשת את רצונה לסכם בעל פה, הודיעה על חזרה מאישום ונתנה החלטה על זיכוי המשיב. בדיון חזרה המבקשת על בקשתה להטלת הוצאות על המשיב. טענות הצדדים
8. לטענת המבקשת, המשיב בזז זמן שיפוטי יקר בכך שלא פעל להסב את הדוח על שם מבצע העבירה בהתאם לסעיף 229(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ) ותחת זאת הגיש בקשה להישפט. לטענת המבקשת, המבקש ידע את זהותו של הנהג בפועל והחליט משיקולים טקטיים לבקש להישפט במקום לבצע הסבה של הדו"ח במרכז לפניות נהגים, אותה ניתן לבצע בדרך פשוטה וקלה. לטענת התנהלות המשיב גורמת להוצאות ניהול משפט מיותרות המוטלות על כתפי הציבור, קיום הליכי סרק מסיבות שאינן ברורות ועל כן מדובר בהתנהלות דיונית פסולה ופגומה.
9. לטענת המבקשת יש להטיל על המשיב הוצאות גם נוכח הפרת הוראות תקנה 284 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן-התקנות) הקובעת כי עליו לבצע העברת בעלות לרכב, לאחר ביצוע עסקת מכר של רכב למרות ההשלכות הכלכליות.
10. המשיבה בקשה להטיל על המשיב הוצאות שלא יפחתו מ-4,000 ₪ שישקפו את בזוז הזמן השיפוטי והעלויות לקופת המדינה וכן בהיבט החינוכי על מנת לתמרץ נאשמים לפעול להסבת הדו"ח במרכז לפניות נהגים, שעה שאין מניעה לעשות כן לאחר קבלת הדו"ח.
11. לטענת המשיב, הסיבה בעקבותיה נקבע דיון הוכחות היא עקב סיכויי ההגנה שסבר שקיימים לעניין ביצוע העבירה עצמה. עוד טען כי בחר שלא לכפור באמינות מצלמות א/3 עקב האינטרס הציבורי.
12. לטענת המשיב, במקרה זה, אין בסיס חוקי להטלת הוצאות לפי סעיף 79 לחוק העונשין מתייחס לנאשם אשר הורשע בעבירה, שכן המשיב זוכה מהעבירה.
- לטענתו, בתיק התנהלו מעט מאוד דיונים ודיון ההוכחות היה קצר וממצה ודווקא המבקשת היא זו שהתעקשה לקיים דיון נוסף לצורך סיכומים שלא לצורך.
13. סעיף 79 לחוק העונשין אליו הפנתה המבקשת קובע:
- "הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו בתשלום הוצאות המשפט, (..) בסכום שקבע בית המשפט; לעניין ערעור ולעניין סעיפים 66 עד 71 רואים הוצאות המשפט שחוייב בהן אדם לפי סעיף זה כאילו היו קנס."
14. סעיף 79 לחוק העונשין מסמך את בית המשפט לחייב בהוצאות משפט נאשם שהורשע במיוחס לו. במקרה שבפני זוכה המשיב ולכן בית המשפט אינו מוסמך להשית עליו הוצאות לפי סעיף זה.
15. גם לגופו של עניין לא מצאתי להטיל הוצאות על המשיב במקרה זה.
16. ברע"פ 5305/20 אליהו נחום נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו (נבו 11.8.2020) פסק בית המשפט העליון בעניין הוצאות משפט:
- ראשית, בהליך פלילי הנאשם, והסנגור בשמו, נאבק על חפותו, על שמו הטוב, על חירותו ובמקרים מסוימים אף על קניינו. כחלק ממאבק זה, יש להימנע מ"להרתיע נאשם מפני פרישת הגנתו המלאה בבית המשפט" (ע"פ 591/79 אסיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(4) 253, 264 (1980)). זאת, על מנת לאפשר לנאשם למצות את זכותו להליך הוגן, ולקיים את האינטרס הציבורי שבהימנעות מהרשעות שווא. חיוב נאשם בהוצאות בשל התנהלותו בהליך הפלילי עלולה להרתיעו מלטעון את טענותיו - ומכך יש להימנע.
- שנית, ההוצאות הרגילות בהליך אזרחי מקדמות תכליות שאינן קיימות בהליך הפלילי: שיפוי בעל הדין הזוכה על הוצאות למימוש המגיע לו; הבטחת זכות הגישה לערכאות; שיקולי צדק חלוקתי ושוויון בין צדדים (קרן ויגשל ויפעת טרבולוס "פסיקת הוצאות משפט בהליכים אזרחיים" משפטים מו 763, 769-774 (2017)).
17. לפיכך, גם במצבים בהם הורשע הנאשם, יש להטיל הוצאות במשורה, על מנת להימנע מהרתעת הנאשם מפני השמעת טיעוניו בפני בית המשפט (ע"פ 591/79 יהודה אסיאס נ' מדינת ישראל, לד(4) 25 (1980)). קל וחומר, במקרים בהם הנאשם זוכה מאשמה, ועולה כי בצדק השמיע טענותיו בפני בית המשפט.
18. בעפ"ת 57050-02-23 מיה חוה נ' מדינת ישראל, קבע בית המשפט כי יש להטיל הוצאות על נאשם לפי סעיף 79 לחוק העונשין, במקרים בהם הוא התנהל בחוסר תום לב, והעמיס על בית המשפט והתביעה קשיים שלא לצורך:

"אשר לשאלת ההוצאות, בית המשפט קמא הבהיר כי מדובר בהחלטה חריגה אשר נובעת מההתנהלות במהלך ניהול ההליך. וכך כבר בהכרעת הדין ציינה כב' השופטת חקלאי את האופן שבו המערערת ניהלה את משפטה בדרך של דרישה לחקור עדים שאינם רלוונטיים למהות כפירתה, מה שהצריך גם דחיית דיונים, וכן בעניין נושא זהות הנהג ברכב אשר עלה למעשה בפרשת ההגנה, כאשר בית המשפט התרשם כי הדבר נעשה מתוך תכסיסנות, על מנת שלא ניתן יהיה להסב את הדוח על שם בעלה, ועל מנת להימנע מחיוב בנקודות. במסגרת הדיון שהתקיים בפניי, הוסיף ב"כ המשיבה והפנה לדוגמאות שונות בפרוטוקול שבהן דרש ב"כ המערערת לחקור עדים למרות שלא היו רלוונטיים בשאלת תקינות המכשיר אלא בשאלת האמינות, ולכך שבית המשפט קמא שאל כבר בשלב מוקדם של ההליך, מדוע יש צורך לנהל הוכחות בשאלת התקינות אם יש טענה שהמערערת לא נהגה ברכב."

19. השתת הוצאות תבצע במקרים בהם הנאשם הורשע לאחר שניהל את ההליך השיפוטי שלא לצורך ומתוך מניעים נוספים אשר אינם קשורים להליך העיקרי, תוך בחירה לגזול זמן שיפוטי ולנהל שלא לצורך את ההליכים בתיק.
20. ס' 229 (א) לחסד"פ קובע כיצד על מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס לנהוג במקרה של עבירת תעבורה שבוצעה בידי אחר:

מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצויין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:

(1) הגיש לתובע, תוך 30 ימים מיום ההמצאה בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27ב לפקודת התעבורה - אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

(2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה. מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך 30 ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בעניין הביטול.

21. על פי דין קיימת למי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס אפשרות לפנות לתובע בבקשה לביטול מהטעם שהעבירה לא בוצעה על ידו או להודיע על רצונו להישפט. רק מי שבחר להגיש בקשה לביטול ההודעה מנוע מלהגיש בקשה להישפט וגם זאת רק עד לקבלת החלטת התובע.

22. כנגד המשיב הוגשה הודעת תשלום קנס בעבירה של אי ציות לאור אדום שתועדה במצלמה מסוג א/3 בהיותו הבעלים הרשום של הרכב שמספרו תועד במצלמה. המשיב בחר להגיש בקשה להישפט ועל כן הוגש כנגדו כתב אישום והזמנה לדין. לטענת המבקש הוא עשה כן, שכן היו לו טענות גם לעצם ביצוע העבירה העולות מצילום העבירה ולא רק לעניין זהות הנהג.

23. המשיב השיב לאשמה וכפר בחזקה ברכב וויתר על טענותיו בקשר לעבירה עצמה, מיד בדיון הראשון. בתחילת דיון ההוכחות שנקבע להוכחת החזקה ברכב, הסכימה המבקשת להסבת הדו"ח על שם העד שהתייצב לדין, אך באופן לא ענייני ולא מנומק לא השלימה עם תוצאת ההליך שהוא זיכוי המשיב. בשל כך בלבד, נאלץ בית המשפט לקיים את הליך ההוכחות במלואו.

24. לא די בכך, גם בסוף שמיעת עדותו של עד ההגנה לא הסכימה המבקשת לסיים את ההליך באותו היום. על אף שמלכתחילה הסכימה המבקשת להסבת הדו"ח על שמו של העד, על אף שמדובר בעדות קצרה של עד אחד בלבד ועל אף שבית המשפט הסכים לדחות את שעת הדין על מנת לאפשר לה להיערך לסיכומים היא עמדה על קיומו של דיון נוסף, גם זאת ללא הסבר מניח את הדעת.
25. לדיון התייצב עד הגנה אחד. מדובר בעד רלוונטי לעניין הוכחת החזקה ברכב, שבאמצעותו הוגשו מסמכים רלוונטיים. חקירת העד הייתה תמציתית ונגעה אך ורק בסוגית ההחזקה ברכב.
- לא הוכח שהמשיב ניהל הליכים שלא לצורך, משיקולים טקטיים, מתוך תכסיסנות, בחוסר תום לב, מתוך מטרה זרה להליך עצמו או מתוך רצון למלט את העד שהוא גיסו של המבקש מהגשת כתב אישום נגדו. גם אם החליט המבקש לאחר הגשת הבקשה להישפט, לזנוח טענותיו בקשר לעבירה עצמה והתמקד בשאלת זהות הנהג אין להטיל עליו הוצאות בשל כך, במיוחד שעשה כן בהזדמנות הראשונה.
- דיון ההוכחות אפשר למבקש למצות את זכותו להימנע מהרשעה בעבירה שלא ביצע ותוצאת ההליך שהסתיים בזיכוי מעידה על כך.
26. במקרה שבפני גם המבקשת בעצמה לא פעלה לחיסכון בזמן שיפוטי בכך שגרמה שלא לצורך לשמיעת עד ההגנה ושעה שבקשה לקיים דיון נוסף שבסופו של יום התברר, שלא היה בו כל הכרח.
27. הדיון מאפשר למי שקיבל הודעת תשלום קנס להגיש בקשה להישפט לצורך הוכחת החזקה ברכב ולא הטיל סנקציה כספית על מי שבחר באפשרות זו על פני הגשת בקשה לביטול ההודעה, על אף שברור שמדובר בפרוצדורה שיש בה כדי להעמיס על בית המשפט. משלא נקבעה סנקציה בחוק איני סבורה שניתן להטילה בנסיבות המקרה שבפני.
28. העובדה שהייתה למבקש אפשרות להסב את הדו"ח בדרך קצרה וזולה יותר, גם עבורו, שכן היה עליו לשכור שירותי עורך דין ולהתייצב לדיון בבית המשפט אינה מצדיקה הטלת הוצאות.
- למבקש היו טענות נוספות בקשר לדו"ח בגינן בחר להגיש בקשה להישפט. הטלת הוצאות במקרה זה רק בשל עצם הפניה לבית המשפט תמנע מנאשם שבתום לב נקט בדרך חוקית אחת ולא בדרך חוקית אחרת, למצות את זכותו להליך הוגן.
- אני סבורה שבהטלת הוצאות במקרה שבפני, רק בשל עצם הפניה לבית המשפט יהיה משום פגיעה באינטרס הציבור להימנעות מהרשעת שווא. במקרה זה האינטרס החשוב של הימנעות מהרשעת שווא גובר על האינטרס של בחירה בדרך הקצרה והזולה, שעה שלא הוכח כי המשיב ניצל את ההליך לרעה.
29. לאור האמור אני סבורה כי לא הוכח שהמשיב ניהל את ההליך שיפוטי שלא לצורך, וכי התנהלותו מצדיקה הטלת הוצאות.
30. הוראות תקנה 284 לתקנות התעבורה קובעות את הפרוצדורה לרישום הבעלות ברכב בעת מכירתו. התקנה קובעת הוראות לצדדים לעסקת המכר ולרשות הרישוי והפרתן אינה מהווה עבירה שבצידה סנקציה עונשית. לפיכך לא מצאתי להטיל על המשיב הוצאות בשל כך.
- הבקשה נדחת.
- מזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.
- ניתנה היום, כ"ג אלול תשפ"ד, 26 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.